

Sygn. akt III KK 106/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)

SSN Marek Pietruszyński

SSN Jacek Błaszczyk (sprawozdawca)

Protokolant Katarzyna Gajewska

w sprawie **D. M.**

skazanego z art. 207 § 1a k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 8 czerwca 2022 r.

kasacji, wniesionej przez prokuratora,

na niekorzyść skazanego od wyroku Sądu Okręgowego

w K.

z dnia 14 grudnia 2021 r., sygn. akt IX Ka (...),

utrzymującego wyrok Sądu Rejonowego w B.

z dnia 31 października 2019 r., sygn. akt II K (...),

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu w K. do ponownego rozpoznania w postępowaniu
odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Prokuratura Rejonowa w B. nadzorowała dochodzenie przeciwko **D. M.** podejrzanemu o to, że w okresie od 2006 roku daty bliżej nieustalonej do 8 sierpnia 2017 roku w B. znęcał się fizycznie i psychicznie nad swoją żoną M. M. i synem A. M., a w okresie od stycznia do 8 sierpnia 2017 roku w B. znęcał się także psychicznie i fizycznie nad swoim synem P. M., w ten sposób, że wszczywał w domu awantury, w trakcie których ubliżał wymienionym słowami powszechnie uznanymi za obelżywe, groził im pozbawieniem życia, wyganiał ich z domu, pozostawiał bez środków do życia, a także szarpał ich i popychał, bił pięściami po głowie, żonę – M. M. kopał po nogach, syna P. M. kopał po głowie, a syna A. M. bił także kablem po nogach, to jest o przestępstwo z art. 207 § 1 k.k.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w B. z dnia 31 października 2019 roku, sygn. akt II K (...), D. M. został uznany winnym tego, że w okresie od 2006 roku daty bliżej nieustalonej do 8 sierpnia 2017 roku w B. znęcał się fizycznie i psychicznie nad swoją żoną M. M. i synem A. M., a w okresie od stycznia do 8 sierpnia 2017 roku w B. znęcał się także psychicznie i fizycznie nad swoim synem P. M., nieporadnym ze względu na wiek, a także stan psychiczny, w ten sposób, że wszczywał w domu awantury, w trakcie których ubliżał wymienionym słowami powszechnie uznanymi za obelżywe, groził im pozbawieniem życia, wyganiał ich z domu, a także szarpał i popychał, bił pięściami po głowie, a nadto żonę M. M. kopał po nogach, syna P. M. kopał po głowie, a syna A. M. bił także kablem po nogach, to jest o przestępstwo z art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 207 § 1a k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 207 § 1a k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył oskarżonemu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawiesił na okres próby 2 lat, w okresie której oddał go pod dozór kuratora sądowego. Ponadto orzeczono wobec skazanego środek probacyjny i środek kompensacyjny.

Wyrokiem z dnia 14 grudnia 2021 roku, sygn. akt IX Ka (...), Sąd Okręgowy w K. – jako Sąd odwoławczy, orzekający w jednoosobowym składzie, utrzymał w mocy zaskarżony apelacją wyrok Sądu I instancji.

Kasację od tego wyroku, na niekorzyść skazanego, wniósł Prokurator Prokuratury Rejonowej w B. zarzucając obrazę art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 29 § 1 k.p.k. poprzez wydanie wyroku przez nienależycie obsadzony Sąd w

składzie jednoosobowym, podczas gdy Sąd winien orzekać w składzie trzyosobowym.

Podnosząc ten zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w K. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się zasadna i to w stopniu oczywistym uzasadniającym jej uwzględnienie w trybie art. 535 § 5 k.p.k., tj. na posiedzeniu bez udziału stron.

W niniejszej sprawie zaistniała konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku, bowiem Sąd Okręgowy w K., który wydał zaskarżony wyrok był nienależycie obsadzony.

Z akt sprawy wynika, że postępowanie przygotowawcze w tej sprawie było prowadzone i zakończone w formie dochodzenia. Sąd Rejonowy w B. zmienił opis oraz kwalifikację prawną czynu zarzucanego oskarżonemu, przyjmując, że znęcał się on nad swoim synem P. M., nieporadnym ze względu na wiek, a także stan psychiczny, przypisując mu tym samym popełnienie typu kwalifikowanego przestępstwa znęcania z art. 207 § 1a k.k. w zw. z art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Przepis art. 207 § 1a k.k. został dodany przez art. 1 pkt 4 lit. b ustawy z dnia 23 marca 2017 roku (Dz. U. 2017.773) zmieniającą ustawę z dnia 13 lipca 2017 roku i stanowi, że kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

Materiał dowodowy zgromadzony w toku postępowania przygotowawczego obligował prokuratora do zmiany zarzutu oskarżonemu, a następnie do prowadzenia postępowania w formie śledztwa z uwagi na zagrożenie karne przewidziane za popełnienie tego przestępstwa i brzmienie art. 325b § 1 pkt 1 k.p.k. *a contrario*, czego jednak zaniechano, a którą to błędną kwalifikację prawną oraz opis czynu konwalidował Sąd I instancji. Jak słusznie dostrzega prokurator, Sąd odwoławczy ze względów gwarancyjnych winien każdorazowo dokonywać formalnej weryfikacji trybu postępowania przygotowawczego oraz jego legalności (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 25 marca 2004 roku, I KZP 43/03, baza orzeczeń Supremus), której to wynik determinuje skład sądu odwoławczego,

niniejsza sprawa winna być rozpoznana przez Sąd odwoławczy w składzie trzyosobowym (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 2019 roku, III KK 624/17, baza orzeczeń Supremus).

W niniejszym postępowaniu nie miał zastosowania przepis art. 14fa ustawy z dnia 20 kwietnia 2021 r. o zmianie ustawy Kodeks karny i niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r., poz. 1023), którą znowelizowano ustawę z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 r., poz. 1842), albowiem wyjątek orzekania w jednoosobowym składzie dotyczy orzekania w sprawach o przestępstwa zagrożone karą pozbawienia wolności, której górna granica nie przekracza 5 lat, co nie ma miejsca w rozpoznawanej sprawie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2022 r., I KZP 15/21).

Wobec wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej, obowiązkiem Sądu Najwyższego było uchylenie orzeczenia bez badania związku przyczynowego pomiędzy uchybieniem, a treścią orzeczenia nim dotkniętego.

Mając na uwadze powyższe Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej wyroku.

Rozpoznając ponownie sprawę Sąd II instancji winien ukształtować skład Sądu w zgodzie z przepisami prawa (art. 449 § 2 k.p.k. w zw. z art. 29 §1 k.p.k.).